PIETER VAN DEN HOOGENBAND WIL MEER KINDEREN AAN HET SPORTEN KRIJGEN

"EYOF WAS HET MEEST CRUCIALE TOERNOOI UIT MIJN LEVEN"

Hij is de grootste zwemlegende die we ooit hebben gehad in Nederland. Hij won drie keer olympisch goud. Nu staat hij, als directeur, aan de andere kant van de organisatie bij het European Youth Olympic Festival, dat van 14 tot en met 19 juli in Utrecht is gehouden. Pieter van den Hoogenband wil via het EYOF meer kinderen aan het sporten krijgen.

Thea van Setten

Wat houdt het EYOF in?

"Het is een olympisch sporttoernooi voor de Europese jeugd van 13 tot 18 jaar, waar 49 verschillende landen aan meedoen. Er zijn dit jaar 2700 deelnemers die meedoen aan negen verschillende sporten: atletiek, basketbal, handbal, judo, tennis, turnen, volleybal, wielrennen en zwemmen. Het is vooral bedoeld voor talentvolle jonge sporters, die begeleid worden naar de top en bij het EYOF internationale ervaring op kunnen doen."

Je deed zelf mee aan het EYOF (toen nog EJOD) in 1993 in Valkenswaard. Wat heeft het EYOF voor jou persoonlijk betekend?

"Het was het meest cruciale toernooi uit mijn loopbaan. Ik was 15 jaar en deed voor het eerste mee aan zo'n groot toernooi. Ik was mijn persoonlijkheid nog aan het ontwikkelen en was helemaal gek van zwemmen. Niet iedereen in mijn omgeving begreep dat. Iedere ochtend om 4.30 opstaan en trainen, 's avonds weer trainen en tussendoor nog een krachttraining. Tijdens het EYOF kon ik eindelijk aan mijn klasgenoten laten zien wat ik met die sport kon doen. Dat het ook heel leuk was. Ik won toen twee gouden en een zilveren medaille. Het was voor mij een soort podium om anderen te laten zien wat die sport voor mij betekende. Voor mij zelf was het ook de aanleiding om door te gaan naar de echte Olympische Spelen."

Wat heb jij destijds als deelnemer geleerd van het EYOF?

"Dat ik serieus moest gaan nadenken over de vervolgstappen. Bijvoorbeeld dat ik op zoek moest gaan naar kwalitatief hoogstaande coaches en begeleiders als ik de top wilde bereiken. Ik moest het voor mezelf veel serieuzer gaan organiseren. Keuzes maken en de consequenties ervan accepteren."

Dan is het wel extra bijzonder dat je nu directeur van hetzelfde toernooi was.

"Dat is de belangrijkste reden dat ik er ja tegen heb gezegd. Ik heb zoveel te danken aan het EYOF. Ik voel me bevoorrecht dat ik dat nu op deze manier mocht invullen. Ik vond het ook fijn om zo'n goede mentor te hebben in Henny Smorenburg, die al heel veel grote sportevenementen heeft georganiseerd (red. Euro 2000, EK Zwemmen etc.). Hij heeft zijn sporen op dat vlak wel verdiend. Ik kan nog heel veel van hem leren en trouwens ook van het hele team dat ons heeft begeleid."

Hoe was de taakverdeling tussen jou en Henny?

"Henny heeft veel meer verstand van financiën en de hele logistiek rondom zo'n evenement. Hij voerde als CEO de regie. Ik was meer voor de sporttechnische dingen en om publiciteit te genereren voor het toernooi. Dat is ook waar mijn toegevoegde waarde in zit. Ik kan uit ervaring putten. Waar ik kom, wil ik een topsportklimaat creëren, zodat de deelnemers het maximale uit hun talent kunnen halen. Het optimaal faciliteren van de sporters, dat is waar ik voor sta."

Wat was voor jou de uitdaging hierin?

"Ik geniet als ik die kinderen hier met een grote glimlach zie rondlopen en sporten en als de tribunes uitpuilen van de mensen. Ook het publiek en de sponsoren moet je tevreden stellen. Maar het allerbelangrijkste vind ik het om dit podium te gebruiken om de allergrootste sporttalenten van Europa hier te laten schitteren, zodat het overslaat op de jeugd. Ik wil ze via het EYOF in aanraking brengen met sport. En ze enthousiast maken! Het EYOF is maar 5 dagen, maar daarna zouden we die lijn graag willen doortrekken. We hebben bijvoorbeeld met de Achmea High Five Challenge, een sportdag we ook in het kader van het EYOF hebben georganiseerd, 6000 kinderen aan het sporten gekregen. Het zou helemaal mooi zijn als ze dat ook blijven doen. Dat is wel de legacy die we achter willen laten. Ik zou het fantastisch vinden als we meer kinderen aan het sporten kunnen krijgen en houden."

Waarom zijn precies die negen sporten geselecteerd voor het EYOF?

"Dat zijn de belangrijkste sporten voor het Europees Olympische Comité. Daar vind je in Europa de meest omvangrijke competities in. Dat wil niet zeggen dat het allemaal A-sporten zijn, maar het zijn belangrijkste trekkers. Voor Nederland is het wel jammer dat bijvoorbeeld hockey er niet bij zit. Daar hadden we waarschijnlijk goed in kunnen scoren. Maar hockey is helaas buiten Nederland qua competitiesport te klein."

Wat heb je geleerd uit je directeurschap bij het EYOF?

"We hadden laatst alle Chefs de Mission hier op bezoek. Ik vond het heel leerzaam om te kijken waar zij op letten en dan vooral ook op het sportbestuurlijke vlak. In mijn actieve sportcarrière was het motto niet zeuren maar poetsen. Maar nu merk je dat er ook allerlei politieke zaken meespelen. En dat je politiek moet bedrijven om je doel te bereiken. Anders kom je er niet."

Wat doe je naast het EYOF?

"Ik doe veel voor goede doelen. Ik ben bijvoorbeeld ambassadeur van De Lotto. Daarnaast werk ik voor Eiffel. En verzorg ik het commentaar bij Eurosport rondom grote zwemtoernooien. Maar het belangrijkste waar ik op dit moment mee bezig ben is het opzetten van een topsportcommunity. Dat is een platform waarop ik sport, bedrijven en de wetenschap bij elkaar wil brengen. Ik wil een soort kompas, met weldenkende mensen, die de nieuwe generatie sporters gaat helpen bij het stellen van hun doelen en het bereiken van die doelen."

Hoe ben je op het idee gekomen voor die topsportcommunity?

"Tijdens de Olympische Spelen in 2008 in Beijing, kwam ik Ellen van Langen tegen. Ik was toen net gestopt met mijn actieve carrière. Zij won destijds olympisch goud in een mondiale sport in 1.55. Dat komt ongeveer overeen met 1500 meter schaatsen en 200 meter zwemmen. Het grappige is, dat die trainers van die verschillende sporten elkaar nooit spreken. Ook de verzorgers, fysiotherapeuten en dokters spreken elkaar nooit. Ellen raakte geblesseerd in Atlanta. Ik wist dat niet. Toen ik zelf aan mijn schouder geblesseerd raakte moest ik het wiel helemaal opnieuw uitvinden. Dat is toch jammer dat ze in de sport van elkaar niet weten waar ze mee bezig zijn. Dat geldt trouwens ook voor het bedrijfsleven dat actief is in de sport en in de wetenschap. Dat wil ik in Nederland bij elkaar gaan brengen en slimmer gaan organiseren."

Je hebt in een interview gezegd dat je jezelf niet de beste kandidaat vindt om voor Nederland zitting te nemen in het IOC-bestuur. Is dat valse bescheidenheid of meen je dat echt?

"Dat meen ik echt. Op dit moment is dat niet mijn droom. In de eerste plaats moet je ervoor worden gevraagd. Dat ben ik niet. Bovendien wil mijzelf op andere gebieden nog verder ontwikkelen. Mocht het in een later staduim nog op mijn pad komen, dan ben ik in ieder geval goed voorbereid. Laat mij maar even ervaring opdoen op allerlei gebieden. Daar leer ik nu enorm veel van. Wie weet komt het ooit nog eens op mijn pad. Maar op dit moment voel ik mij niet geroepen om mij dit toe te eigenen."

En als het expliciet wordt gevraagd?

"Als ik Nederland kan helpen om die rol te vervullen, dan ben ik wel bereid om dat te doen. Ik wil mezelf wel wegcijferen voor het hogere doel, maar het is niet iets wat ik dit moment ambieer."

"IK BEN ENORM GERAAKT DOOR DE SLOGAN VAN DE OLYMPISCHE SPELEN IN LONDEN 'INSPIRE A GENERATION'."

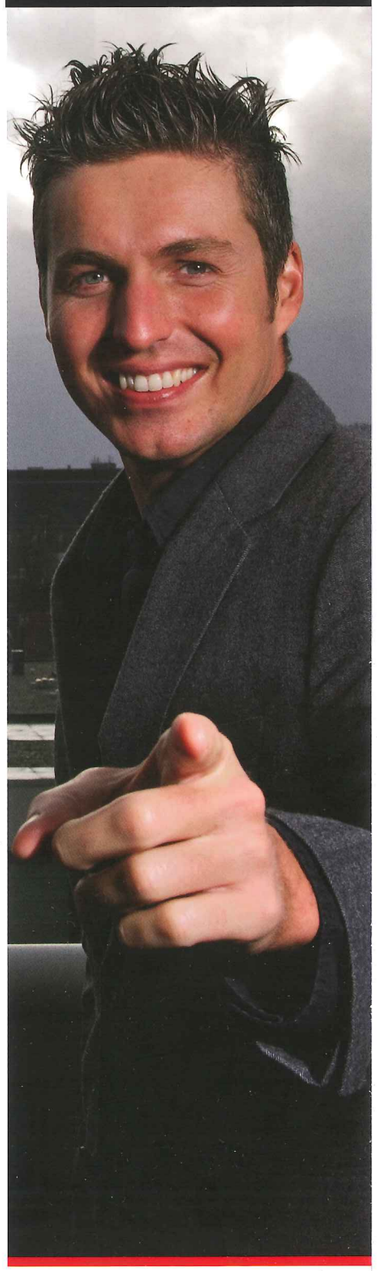

"IK ZOU HET FANTASTISCH VINDEN ALS WE MEER KINDEREN AAN HET SPORTEN KUNNEN KRIJGEN EN HOUDEN"

Wat vind je ervan dat het kabinet de stekker uit het Olympisch Plan2028 heeft getrokken?

"Heel jammer. Ik vond het een fantastisch plan. Maar aan de andere kant moet je ook realistisch zijn. Ik vind dat je er niet alle energie in moet gaan steken, als de mensen die het moeten organiseren zelf ook nog niet weten hoe ze het precies gaan aanpakken. Ik merkte dat de sport in de startblokken stond om er een bijdrage aan te leveren, maar dan moet het 'wat en hoe' wel duidelijk zijn. Dat idee kreeg ik niet. Het was onduidelijk wie de kar zou gaan trekken en hoe het allemaal zou gaan gebeuren. Het ging dan wel om het proces naar de Spelen toe. Maar er waren te veel mensen die het zich gingen toe-eigenen. Er was geen regie. Ik vind het wel een gemiste kans."

Je hebt heel veel gewonnen in je carrière. Welke overwinning was het belangrijkst?

"Eigenlijk de processen ernaar toe. Hoe je de race opbouwt. Dat je je op het juiste moment aan het plan kunt houden en ook echt die olympische finale wint. Dat is de grote kick. De medaille zelf en de huldigingen, dat is allemaal bijzaak. Het gaat om het proces, hoe je dat doorloopt, met het beoogde resultaat. En ook het besef dat je het niet alleen kunt. Zwemmen is een individuele sport, maar ik heb het beleefd als een teamsport. Ik had een hele groep mensen om me heen, die me overal mee geholpen hebben. Dat heeft mijn leven enorm verrijkt."

Wat mis je het meest uit die tijd?

(lachend) "Eigenlijk niet zoveel. Eén ding: De ultieme spanning van zo'n olympische finale. Dat je daar al die jaren naar toe hebt gewerkt en dan in een zogenaamde flow komt. Die opperste concentratie. Dat zal ik nooit meer ervaren. Dat kun je ook niet nabootsen."

Ambieer je voor je kinderen ook een topsportcarrière?

"Nou nee, als ze maar lekker aan het sporten zijn. Ze hoeven van mij niet naar de Olympische Spelen. Mijn dochter heeft net haar A-diploma gehaald en is nu aan het hockeyen. Ik vind het belangrijk dat ze plezier in het sporten hebben. Dat is mijn verantwoordelijkheid als ouder, dat ze sport op een leuke manier beleven. Maar ik wil wel dat ze hun best doen. Je mag verliezen, maar je moet er wel voor knokken."

Wat zijn je ambities na het EYOF?

"Ik zou graag de topsportcommunity verder willen uitbouwen. Een soort 'Reis van de held' van al die verschillende topsporters, die je dan samen met het bedrijfsleven en de wetenschap analyseert. De processen, die zij hebben meegemaakt in hun carrière. Hoe kunnen die de nieuwe generatie topsporters helpen? Ik ben enorm geraakt door de slogan van de Olympische Spelen in Londen 'Inspire a generation', dat wil ik in mijn activiteiten ook graag naar voren brengen. Hoe kan ik een bijdrage leveren aan de 'reis' van de topsporters, zodat ze hun talent optimaal kunnen benutten."